

Kütahya İlinde Gerçekleşen “Kadına Yönelik Şiddet” Vakalarının Değerlendirilmesi

Zeynep ÖZBUDAK KILIÇLI*

Yakup GÜLEKÇİ**

Harun ŞENER***

Duygu Perçin RENDERS****

Bu makale hakem incelemesinden geçmiştir ve TÜBİTAK – ULAKBİM
Veri Tabanında indekslenmektedir.

- * Dr., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi. zeynepozbudakkilicli@gmail.com, **ORCID:** 0009-0002-8008-6985
- ** Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Adli Bilimler Bölümü. yakup.gulekci@ksbu.edu.tr,
ODCID: 0000-0001-9643-6850, (Sorumlu yazar).
- *** Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Adli Bilimler Bölümü. harun.sener@ksbu.edu.tr,
ORCID: 0000-0003-3521-0684
- **** Prof. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri. duygu.percinrenders@ksbu.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-4436-5226

Makale geliş tarihi: 6 Nisan 2023 **Makale kabul tarihi:** 1 Kasım 2023

Atıf önerisi: Özbudak Kılıçlı, Zeynep, Yakup Gülekçi, Harun Şener ve Duygu Perçin Renders. “Kütahya İlinde Gerçekleşen “Kadına Yönelik Şiddet” Vakalarının Değerlendirilmesi.” *Ankara Barosu Dergisi* 81, no. 4 (*Cumhuriyet 100. Yıl Özel Sayısı*, Ekim 2023): 329-350. **DOI:** 10.30915/abd.1278376

KÜTAHYA İLİNDE GERÇEKLEŞEN "KADINA YÖNELİK ŞİDDET" VAKALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZ

Kadına yönelik şiddet önemli bir toplumsal problemdir. Şiddeti gerçekleştiren bireyin davranışının belirlenmesi ve sosyokültürel altyapısının incelenmesi kadına yönelik şiddetin önlenmesinde önemli bir parametredir. Kütahya ili Emniyet Müdürlüğü'nden alınan kadına yönelik şiddet suç verilerinin yıllara, yaşa, eğitim ve gelir durumuna göre değişiminin incelenmesi ile fail-mağdur profillemesini tanımlayan kesitsel bir araştırma ortaya konulması hedeflenmiştir. 2017-2021 yılları arasında Kütahya İl Emniyet Müdürlüğüne başvuran ve hakkında adli işlem düzenlenen olgulardan kadına yönelik şiddet suçuna ilişki veriler retrospektif olarak incelenmiştir. Elde edilen veriler, Frekans yüzde, Ki-Kare ve Fisher testleri kullanılarak IBM SPSS 21.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Kadına yönelik şiddetin yıllara göre değişim gösterdiği, 2017 yılında %16,1 düzeyinde gerçekleşen kadına yönelik suçların oranı 2021 yılında %29,8'e ulaşmıştır. Düşük eğitim düzeyinde kadına yönelik şiddet daha fazla iken, orta gelir gruplarında kadına yönelik şiddetin yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür. Kütahya ilinde kadına yönelik şiddet suçu ve suçu bilgilerinde yapılan analizler sonucunda suçun ve suçuların tipik özellikleri tespit edilmiştir. Eğitim düzeyi düşük genç erkekler (18-35 yaş) kadına yönelik daha fazla şiddet göstermektedir. Gelir düzeyi ise kadına yönelik şiddet davranışlarında tek başına belirleyici faktör değildir.

HAKEMLİ

Anahtar kelimeler:

şiddet

kadına yönelik şiddet

kadın

suç

aile içi şiddet

EVALUATION OF “VIOLENCE AGAINST WOMEN” CASES OCCURRING IN KÜTAHYA PROVINCE

ABSTRACT

Violence against women is a significant societal problem. Examining the behavior patterns and sociocultural background of the individual who perpetrates the violence is an important parameter in preventing violence against women. The aim of this cross-sectional study was to examine the changes in the incidence of violence against women based on year, age, education, and income level, and to identify the perpetrator-victim profile by analyzing data on violence against women obtained from the Kütahya Provincial Police Department. Retrospective analysis was conducted on cases of violence against women reported to and processed by the Kütahya Provincial Police Department between 2017 and 2021. The data obtained were analyzed using the IBM SPSS 21.0 software package with frequency percentages, Chi-Square, and Fisher tests. The results showed that the incidence of violence against women varied by year, with the proportion of violence against women increasing from 16.1% in 2017 to 29.8% in 2021. Low levels of education were associated with higher levels of violence against women, while middle-income groups showed higher levels of violence against women. Typical characteristics of the crime and perpetrators were identified through analysis of data on violence against women in Kütahya province. Young men (aged 18-35) with low levels of education were found to exhibit more violence against women. Income level alone was not a determining factor in violent behavior against women in Kütahya province.

HAKEMLİ

Keywords:

violence

violence against women

women

crime

domestic violence

GİRİŞ

Şiddet, sert davranışlar ve kaba kuvvet uygulama; şiddet vakaları ise insanları sindirip korkutmayı hedefleyen olaylardır.^[1] Aslında şiddet; “kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik açıdan zarar görmesi ve acı çekme- siyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri içeren toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışlardır.”^[2] Geleneksel cinsiyet roller ile cinsiyet eşitsizliği, ataerkil kültürün varlığını sürdürübilmesi, kanunların yetersizliği, Covid gibi pandemi süreçleri, lokal ve global etkenler kadına yönelik şiddetin devam etmesine sebep oluşturmaktadır.

Kadına yönelik şiddet sadece bedensel olarak değil, aynı zamanda psikolojik, duygusal ve cinsel şiddet olarak karşımıza çıkmaktadır.^[3] Dünya Sağlık Örgütü'nün verilerine göre, kadınların ortalama %35'i cinsel ve/ veya fiziksel şiddete uğramaktadırlar.^[4] Türkiye'de; ilkokul mezunu kadınlarla yapılan araştırmaya göre şiddetin fiziksel boyutunun %55.3, duygusal boyutunun %51.7, ekonomik boyutunun %57 ve cinsel boyutunun %51.4 oranlarında olduğu tespit edilmiştir.^[5] Dünya çapında kadın cinayetleri ile kadına yönelik şiddetin Müslümanlık veya İslamiyetle özdeşleştirilmesi popüler bir hata olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak; Hindistan'da ve Hristiyan yoğunluğunun çoğulukta olduğu Latin Amerika, Güney Avrupa'da

HAKEMLİ

-
- [1] Artun Ünsal, “Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi,” *Cogito*, (İstanbul: Yapıkredi Yayıncılık, 1996): 305-312.
 - [2] Kadınlara Yönelik Şiddet Avrupa Konseyi Sözleşmesi, *Resmi Gazete*, 8 Mart 2012 S. 28227.
 - [3] Güldane Kılınç ve Mustafa Yıldız, “Kadın Konukevinde Kalan ve Şiddete Uğramış Kadınların İlişkilere İlişkin Bilişsel Çarpıtma Düzeylerinin Örseleyici Stres, Depresyon ve Umutsuzluk Düzeyleri ile İlişkisi,” *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3, no.2 (2017): 2-4.
 - [4] WHO, “Violence against Women Intimate Partner and Sexual Violence against WomenViolence against Women,” June 20009.
 - [5] Gülbü Tanrıverdi ve Sevinç Şıpkın, “Çanakkale’de Sağlık Ocaklarına Başvuran Kadınların Eğitim Durumunun Şiddet Görme Düzeyine Etkisi,” *Fırat Tıp Dergisi*, 13, no.3 (2008): 184–86.

kadına yönelik şiddet suçları yaygındır.^[6] Hindistan'daki kadınların %7'si cinsel şiddete, %22'si psikolojik şiddete ve %30'unun birden fazla şiddet türüne maruz kaldığı belirlenmiştir.^[7] Bu durum ayrıca şiddet oranlarının kültürler arasında değiŞebileceğini de göstermektedir.

Kadına yönelik şiddet, Türkiye'de ve dünyada evrensel bir sorundur. Kadına yönelik şiddet olayları, toplumlarda ırk, dil, din, eğitim, sosyal ve ekonomik sınıf ayrimı olmaksızın devam eden sosyal bir problemdir. Özellikle kadına yönelik aile içi şiddetin alınan tüm önlemlere rağmen önüne geçilememektedir. Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddetin yaygınlığı %13 ile %78 arasında olduğu rapor edilmiştir.^[8] Yapılan çalışmalar, kadınların %13,6'lık bölümünün son bir yılda şiddete maruz kaldığını, %27,2'sinin partnerleri tarafından en az bir kez şiddet uyguladığını, %22,6'sının eşinden başka aile içindeki kişilerin şiddetine uğradığını ve kadınların %67'sinin aile içinde zorlayıcı faktörlere maruz kaldığını ve alkol kullanımının şiddeti arttığını göstermektedir.^[9] Kadına yönelik aile içi zorbalığın varlığı, özellikle kadınlar ve çocukların temel insan haklarını ihlal etmektedir.

Önemli bir toplumsal problem olan kadına yönelik aile içi şiddet, kadınların bedensel ve psikolojik sağlığını etkilemesinin yanında, siyasal, toplumsal ve ekonomik statülerinin gelişmesine de önemli ölçüde engel olmaktadır.^[10] Aile içerisinde yaşanan şiddet, zorbalığa maruz kalan kadının yetiştirdiği

-
- [6] Aisha Gill, “Reconfiguring ‘Honour’-Based Violence as a Form of Gendered Violence,” in *Honour, Violence, Women and Islam* (Routledge–Cavendish, 2010): 228–35; Lynn Welchman and Sara Hossain, ‘Honour’: Crimes, Paradigms, and Violence Against Women, (Zed Books, 2005).
 - [7] Ameeta Kalokhe vd., “Domestic Violence against Women in India: A Systematic Review of a Decade of Quantitative Studies,” *Global Public Health*, 12, no.4 (2017): 501–509.
 - [8] Gulten Guvenc, Aygul Akyuz, and Sandra K. Cesario, “Intimate partner violence against women in Turkey: A synthesis of the literature,” *Journal of Family Violence*, no. 29 (2014): 335-339.
 - [9] Berna Bilgin Şahin ve Pınar Erbay Dündar, “Kadına Yönelik Şiddet ve Yaşam Kalitesi,” *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18, no.3 (2017): 204-209; Haddad Nihel vd. “Characteristics of Violence against Women in Kairouan, Tunisia, in 2017,” *Libyan Journal of Medicine* 16, no.1 (2021): 3-6.
 - [10] Bilgin Şahin ve Pınar Erbay Dündar, “Kadına Yönelik Şiddet,” 205-207.

çocuğu da etkilemekle birlikte toplumun geleceğini de etkileyecektir. Bu çerçevede kadına yönelik şiddetin önlenmesi ile ilgili Türkiye genelinde paydaş resmî kurumların iş birliği içinde çalışması kadına yönelik şiddetin her boyutunu azaltacaktır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı öncülüğünde 2022–2023 yıllarında “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon (Faaliyet) Planı” oluşturulmuştur.^[11] Söz konusu faaliyet planında kadına yönelik şiddet ile ilgili vurgulanan en önemli nokta, ilgili tüm kamu kurumları ile üniversiteler, sivil toplum kuruluşları (STK) ve özel sektörün iş birliğini gerektiren çok boyutlu bir sorun olmasıdır. Kadına yönelik şiddetin sonlandırılabilmesi için kolluk, adalet, sağlık, sosyal hizmet, çalışma alanları gibi birçok sektörün, devlet, sivil toplum, medya ve özel sektör gibi birçok paydaşın bütüncül bir yaklaşımıla uzun soluklu ve kararlı mücadelelesine ihtiyaç vardır. Türkiye'de, Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda kadına yönelik şiddetle mücadele politikası kapsamında hazırlanan “2021–2025 yılı Ulusal Eylem Planı” uygulanmaya devam etmektedir.^[12] Bu plan, erken çocukluktan itibaren toplumsal bilinç düzeyinin ve hizmetlerin etkinliği ile kalitesinin artırılması için çaba harcanması gerektiğini vurgulamaktadır. Kadına yönelik şiddetle ilgili çalışmalar yürüten kurumlar arasındaki iş birliği ve hizmet kapasitesi artmış olsa da daha kapsamlı politikalar üretilebilmesi ve daha etkili hizmet modellerinin belirlenebilmesi için konuya ilgili araştırmalar yürütülmeli gerekmektedir.

Literatür incelendiğinde yapılan çalışmaların çoğunun kadına yönelik şiddetin yaygınlığı, farklı meslek gruplarına yönelik algı ve farkındalıklarının tespiti, kadına yönelik şiddetin etkileri ve nasıl önleneceğini anlamaya yönelikir.^[13] Uluslararası ölçekte yapılan araştırmalar yaş, eğitim düzeyi, ekonomik ve çalışma durumu, yaşanılan yer ve bölge, dini inanç, alkol kullanımı, ailede şiddet öyküsünün varlığı gibi kadına yönelik şiddet risk

-
- [11] Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı,” <https://www.aile.gov.tr/ksgm/duyurular/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-2023-yili-faaliyet-plani/> Erişim tarihi 20 Eylül 2023.
- [12] Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025),” <https://www.aile.gov.tr/ksgm/duyurular/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-iv-ulusal-eylem-plani-2021-2025/> Erişim tarihi 20 Eylül 2023.
- [13] Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, “Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması,” https://fs.hacettepe.edu.tr/hips/dosyalar/yayinlar/2015_KYAICSA_TR.pdf Erişim tarihi 25 Eylül 2023.

faktörleri ile ilgili çalışmalara odaklanmıştır.^[14] Kesitsel olarak kadına yönelik şiddet suçunun profilendiği sınırlı çalışmalara ulaşılmaktadır.^[15] Suç profileme; belli kişilik yapılarının benzer davranışları sergilemesi, bu davranış yapılarına göre suçun incelenmesini ve olası şüphelilerin tespit edilmesini kolaylaştırdığı varsayımlına dayanır.^[16] Bu kapsamda araştırmanın amacı, Kütahya İl Emniyet Müdürlüğü'nden alınan kadına yönelik şiddet suç verilerinin yıllara, yaşa, eğitim ve gelir durumuna göre değişimleri incelenerek Kütahya özelinde fail-mağdur profillemesini çıkartmak ve bu bağlamda mağdur ve şüphelilerin karşıtı suç türleri ve bu suç türlerinin içerisinde kadına şiddet suçuna ilişki verilerin sık görülen etkilerini tanımlayıcı ve kesitsel bir araştırma ile ortaya koymaktır.

I. GEREÇ VE YÖNTEMLER

Gözlemsel nitelikte, tanımlayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışmanın araştırma grubunu 2017-2021 yılları arasında Kütahya İl Emniyet Müdürlüğüne başvuran ve hakkında adli işlem düzenlenen olgulardan kadına yönelik şiddet suçuna ilişki veriler retrospektif olarak incelenmiştir. Kütahya İl Emniyet Müdürlüğü'nden alınan verilere dayanarak kadına yönelik şiddet suçuna dahil edilecek suçlar; “6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin

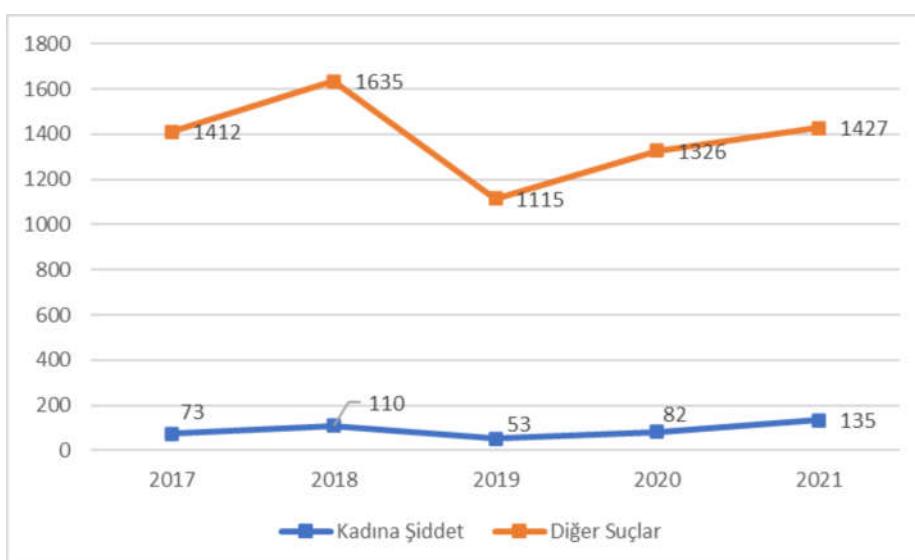
-
- [14] Oanh Thi Hoang Trinh, Juhwan Oh, Sugy Choi, Kien Gia To and Dung Van Do, “Changes and socioeconomic factors associated with attitudes towards domestic violence among Vietnamese women aged 15–49: findings from the Multiple Indicator Cluster Surveys, 2006–2011,” *Global Health Action* 1, no.9 (2016): 2-4.
 - [15] Lynnmarie Sardinha, Mathieu Maheu-Giroux, Heidi Stöckl, Sarah Rachel Meyer and Claudia García-Moreno, “Global, regional, and national prevalence estimates of physical or sexual, or both, intimate partner violence against women in 2018,” *The Lancet* 399, no. 10327 (2022): 805-812; Nedime Köşgeroğlu, İlkay Çulha, Zeliha Öz ve Aysun Yılmaz, “Şiddet Karşısında Kadınların Davranışlarının İncelenmesi,” *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 3, no: 9, (2015): 345-344.
 - [16] Anne Davies, “Rapists Behaviour: A Three Aspect Model as a Basis for Analysis and the Identification of Serial Crime,” *Forensic Science International* 55, no.2 (1992): 175–92; Raymond A Knight and others, “Predicting Rapist Type from Crime-Scene Variables,” *Criminal Justice and Behavior* 25, no.1 (1998): 52–79; Patrick E Cook and Dayle L Hinman, “Criminal Profiling: Science and Art,” *Journal of Contemporary Criminal Justice* 15, no.3 (1999): 232–39; Taylor Owen, “Human Security-Conflict, Critique and Consensus: Colloquium Remarks and a Proposal for a Threshold-Based Definition,” *Security Dialogue* 35, no.3 (2004): 376–84.

“Önlenmesine Dair Kanun” kapsamında verilen tedbir kararına aykırılık, aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali, cinsel saldırı, cinsel taciz olarak belirlenmiştir. Araştırma, KSBÜ Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’nun 01.12.2021 tarih ve 2021/16-21 sayılı kararı ile gerçekleştirılmıştır. Helsinki kriterleri ve kişisel veri gizliliği göz önünde tutulmuştur.

Araştırmacıların verileri “SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 21.0 (SPSS Inc, Chicago, IL)” ile değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde kolay ulaşılabilir örneklem metoduyla tanımlayıcı istatistiksel yöntem olarak sayı ve yüzde değerler kullanılmıştır. Bağımsız gruptarda kategorik değişkenlerin oranları arasındaki korelasyon Ki-Kare ve Fisher testleri ile değerlendirilmiştir.

II. BULGULAR

Kadına yönelik şiddet olarak kabul edilen suçların incelenmesi aşamasında olayları yaşayanların ve oylara neden olanların kimlik bilgileri paylaşılmış, sadece nedensellik bağlamında değerlendirmelerin yapılabileceği olaya ait veriler incelenmiştir. Kadına yönelik şiddet suçunun yıllara göre dağılımı ile diğer suçların yıllara göre dağılım oranları verilmiş, suç türlerinin yıllara göre dağılım oranlarının anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür ($p<0,05$), (Şekil 1, Tablo 1).

Şekil 1. Kadına yönelik şiddet suçu ile diğer suç türlerinin
yıllara göre sayısal karşılaştırılması

Kadına yönelik şiddet suçunun 2017 ve 2019 yılında diğer suçların yıllara göre gerçekleşme oranından düşük olduğu, 2021 yılında ise kadına yönelik şiddet suç türünde artış gözlendiği tespit edilmiştir.

Kadına Yönelik Şiddet Suçu		
Yıl	f	%
2017	73	16,1
2018	110	24,3
2019	53	11,7
2020	82	18,1
2021	135	29,8
Toplam	453	100

Tablo 1. Kadına yönelik şiddet suçunun yıllara göre dağılımı

Kadına yönelik şiddet suçu ile ilgili 2017–2021 yılları arasındaki veriler analiz edildiğinde, gerçekleşen 453 olaya 735 kişinin dahil olduğu, kadına yönelik şiddete bağlı olay türleri açısından 341 erkek bireyin olaylarda şüpheli olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir (Tablo 2).

Yaş Grupları/Yıl	2017	2018	2019	2020	2021
18–35 Genç	28 (50%)	34 (49,27%)	24 (46,1%)	30 (44,7%)	43 (44,3%)
35–55 Orta Yaş	18 (32%)	21 (30,4%)	17 (32,6%)	23 (34,3%)	32 (32,9%)
55 ve üzeri	10 (17%)	11 (15,9%)	11 (21,1%)	14 (20,8%)	22 (22,6%)
Toplam	56 (100%)	69 (100%)	52 (100%)	67 (100%)	97 (100%)

Tablo 2. Kadına şiddet suçunu işleyen erkeklerin yaşa göre dağılımı

Tablo 2'ye göre, 2017–2021 yılları arasında kadına şiddet suçunu işleyen genç erkeklerin (18–35 yaş) en fazla şiddet uygulayan grup olduğu belirlenmiştir.

**Kütahya İlinde Gerçekleşen "Kadına Yönelik Şiddet"
Vakalarının Değerlendirilmesi**

Kadına Yönelik Şiddet Suç		
Gelir	f	%
Yüksek Gelirli	187	25,4
Orta Gelirli	341	46,4
Düşük Gelirli	140	19,04
Belirtilmemiş	67	9,11
Toplam	735	100

Tablo 3. *Kadına yönelik şiddet suç oranlarının gelir düzeylerine göre dağılımı*

Suç türlerinin gelir düzeylerine göre oranları anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Orta gelire sahip bireylerin %46,4'ü kadına yönelik şiddet suçunu yüksek oranda gerçekleştirdiği, diğer gelir düzeylerinde birbirine yakın değerlerde olduğu tespit edilmiştir (Tablo 3).

HAKEMLİ

Kadına Yönelik Şiddet Suçu		
Eğitim Düzeyi	f	%
İlkokul ve altı	220	29,9
Ortaokul	241	32,8
Lise ve dengi okul	186	25,3
Lisans ve üzeri	88	12,0
Toplam	735	100,0

Tablo 4. *Kadına şiddet suçunun eğitim düzeyine göre dağılımı*

Suç türlerinin eğitim düzeylerine göre oranları anlamlı farklılık görülmektedir ($p<0,05$). Bulgulara göre, ortaokul (%32,8), ilkokul ve altı düzeydeki okullarda (%29,9) kadına yönelik şiddet oranının diğer eğitim düzeylerine göre yüksek olduğu saptanmıştır (Tablo 4).

III. TARTIŞMA

Şiddete uğrayan ya da şiddetle karşı karşıya kalma olasılığının yüksek olduğu dezavantajlı gruplar içinde yer alan kadınların günümüzde sosyal yapı içinde kısıtlı alana hapsedilerek kamusal alanda kısmen karar verici olmaktadır. Kadının birey olarak ekonomik sorunlardan, kişilik özelliklerine kadar birçok nedenin etkisi ile daha fazla görünür hale gelmesi kadına yönelik şiddetin etkilerini artırmakla beraber tedbir alınması gereken bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Toplumu inşa eden kültürel yapı içinde kadınsı ve erkekçi davranışları anlaşılmadan, sadece şiddette uğrayan kadınlar ile ilgili yapılan araştırmalar şiddeti ortadan kaldırılmayacağı gibi etkili çözüm yollarının geliştirilmesinin de önüne geçecektir. Bu durum diğer suç türleri içinde kadına yönelik şiddet suçunun yıllara göre artışını kaçınılmaz bir hale getirecektir.

Çalışmamızda tüm suçlar içerisinde, kadına yönelik şiddet suçunun yıllar içindeki dağılımı araştırılmıştır. Tüm suç türlerinde yıllara göre artış görülmektedir. Ancak kadına şiddet suçunun, diğer suç türlerine göre yıllar içerisinde daha fazla artış gösterdiği belirlenmiştir. Araştırmada kadına yönelik şiddet suç oranının 2020 yılında %18.1'den %29.8'e yükselmesinin yanında diğer yıllara göre 2021 yılında daha fazla artış gösterdiği belirlenmiştir. Kadına yönelik şiddet suçunun diğer suç türlerine ve yıllara göre artışı ilgi çekicidir.

Dünya Sağlık Örgütünün raporuna göre, dünya genelinde kadınların partnerleri tarafından şiddetin fiziksel veya cinsel boyutu ile karşı karşıya kalma oranının %30 olduğunu, küresel olarak kadın cinayetlerini gerçekleştiriren faillerin %38'inin kadının partneri olduğunu belirtilmiştir. Ayrıca; şiddetin düzeyine bağlı olarak alkol bağımlılığı, ruhsal sorunlar ve depresyon gibi psikolojik hastalıkların her geçen yıl kadınlarda artış sağladığı rapor edilmiştir.^[17]

Ülkemizde 2020–2021 yılları arasında COVID-19 salgın süreci ile beraber kadınların ekonomik olarak olumsuz etkilendiği, evde izolasyon önlemle rinin alınmasıyla birlikte toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadının evdeki iş yükünün artması ev içi uyuşmazlıkları doğurduğu ve buna bağlı olarak

HAKEMLİ

[17] WHO, "Violence against Women Intimate Partner."

kadına yönelik aile içi şiddet oranlarının arttığı bildirilmiştir.^[18] Yapılan bir araştırmaya göre hastanenin acil servisine şiddet sebebiyle başvuran kadınların 2020 yılı Mart ve Nisan aylarında önceki yıla göre 3 kat arttığı belirtilmiştir.^[19] Elde edilen veriler çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Çalışmamızda yaş gruplarının yıllara göre dağılımı incelendiğinde; 18–35 yaş arası genç erkeklerin kadına şiddet uygulama oranlarının tüm yıllarda en yüksek değerlerde olduğu belirlenmiştir. Bu durum erkeklerdeki testosteron seviyesi ile saldırganlığın doğru orantılı olmasından kaynaklanıyor olabilir. Galata (2017), sporcuların testosteron ve saldırganlık ilişkisini incelediği çalışmasında, genç yaşlardaki (18–35 yaş) sporcularda testosteron ve serotonin düzeyleri arttığı için şiddet ve saldırganlık düzeylerinin arttığını bildirmiştir.^[20] Ayrıca yapılan araştırmalarda genç erkeklerin eşlerine daha fazla şiddet uyguladığı rapor edilmiştir.^[21] Genç erkeklerin ailesinde aile içi şiddete tanık ya da şiddet geçmişine sahip olması eşlerine daha fazla şiddet uygulamasına neden olmaktadır.^[22]

HAKEMLİ

-
- [18] Başak Akkan ve Zeynep Kesici, "Covid-19 Salgını, İş ve Aile Yaşamını Uzlaştırma ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Eşitsizlikler Üzerine Bir Inceleme," Çalışma ve Toplum, 4, no.71 (2021): 2815–34.
 - [19] Toprak Ergören Akça, Emin Biçen and Gökhan Ersoy, "COVID-19 Salgınında Ev İçi Şiddet," *Adli Tip Bülteni* 25, Özel sayı (2020): 49-56.
 - [20] Muhammet Rüstem Galata, "Sporcularda Testosteron ve Serotonin Düzeyleri ve Saldırganlık İlişkisi," (Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2017), 41-47.
 - [21] Nevin Hotun Şahin, Sermin Timur, Ayla Berkiten Ergin, Ayten Taşpinar, Nevin Akdolun Balkaya ve Sevde Çubukçu "Childhood trauma, type of marriage and self-esteem as correlates of domestic violence in married women in Turkey," *Journal of Family Violence*, no. 25, (2010): 663-665; Gulsen O. Izmirli, Yonca Sonmez and Mekin Sezik, "Prediction of domestic violence against married women in southwestern Turkey," *International Journal of Gynecology & Obstetrics* 127, no. 3, (2014): 289-290; Demet Güleç Öyekçin, Dilek Yetim ve Erkan Melih Şahin, "Psychosocial factors affecting various types of intimate partner violence against women," *Turkish Journal of Psychiatry* 23, no:2, (2012): 2-5; Brigitte Bouhours ve Roderic Broadhurst, "Violence against women in Hong Kong: results of the international violence against women survey," *Violence Against Women* 21, no. 11, (2015): 1318-1323.
 - [22] Deborah M. Capaldi, Naomi B. Knoble, Joann Wu Shortt and Hyoun K. Kim, "A systematic review of risk factors for intimate partner violence." *Partner Abuse* 3,

Çalışmada kadına yönelik şiddet suçunun gelir durumuna göre değişkenliğine bakıldığından orta gelirli bireylerin %46.4'ü kadına yönelik şiddet suçunu yüksek oranda gerçekleştirmiştir. Buna karşın gelir durumu ile ilgili Türkiye ve Dünya'da yapılan araştırmalar farklı görüşler öne sürdüğü rapor edilmektedir. Kadına yönelik aile içi şiddet, erkeğin eve bakan rolüne ya da evin reisi olan erkeğin otoritesine yönelik tehditlerin yoksulluktan kaynaklandığı ifade edilmektedir.^[23] İşsizlik erkeğe, ailesini geçindiremediği için erkek olamayacağını düşündürmektedir. Bu nedenle; evdeki otoriteyi sağlayabilmek için eşine şiddet uygulamaktadır.^[24] Yapılan araştırmaların bir kısmında; gelir düzeyi düşük olan erkeğin, işinin olmaması veya alt pozisyonda çalışması aile içi kadına yönelik şiddetin artmasında temel teşkil etmektedir.^[25] Alan yazındaki bazı araştırmalarda kadınların, yaşılarının, ev hanımlarının, işsiz aile bireylerinin daha fazla şiddete maruz kaldığı belirlemiştir.^[26] Dindaş (2008), kadınların ekonomik olarak güçlü olması aile içinde karar verme kabiliyetini, doğurganlığı ve kendine olan güveni arttıran bir faktör olduğunu

no:2, (2012): 233-279; Öyekçin, Yetim and Şahin "Psychosocial factors," 2-5.

- [23] Neslihan Keser Özcan, Sevil Günaydın ve Elif Tuğçe Çitil, "Domestic violence against women in Turkey: a systematic review and meta analysis," *Archives of Psychiatric Nursing* 30, no: 5, (2016): 622-627.
- [24] Hamide Dindaş, "Kadına Yönelik Eş Şiddetinin Sosyoekonomik Durum ve Yaşam Kalitesi ile İlişkisi," (Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2008), 19-20.
- [25] Şengül Efe ve Sultan Ayaz Alkaya, "Domestic violence against women and women's opinions related to domestic violence," *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 11, no. 1, (2010): 24-27; Melis Nacar, Zeynep Baykan, Serpil Poyrazoglu ve Fevziye Cetinkaya, "Domestic violence against women in two primary health care centers in Kayseri," *Türk Silahlı Kuvvetleri Koruyucu Hekimlik Bülteni* 8, no: 2, (2009): 131-138.; Shahina Begum, Balaiah Donta, Saritha Nair and C.P. Prakasam, "Socio-demographic factors associated with domestic violence in urban slums, Mumbai, Maharashtra, India," *The Indian Journal of Medical Research* 141, no: 6, (2015): 784-785.
- [26] David Martín-Baena, Isabel Montero-Piñar, Vicenta Escrivà-Agüir and Carmen Vives-Cases, "Violence against young women attending primary care services in Spain: prevalence and health consequences," *Family Practice* 32, no. 4, (2015): 382-384; Mahesh Puri, Geetanjali Misra and Sarah Hawkes, "Hidden voices: prevalence and risk factors for violence against women with disabilities in Nepal," *BMC Public Health* 15, no. 1, (2015): 2-8.

vurgulamıştır.^[27] Kadının finansal özgürlüğü arttıkça daha az şiddete maruz kaldığını vurgulayan araştırmalar da mevcuttur. Ancak tam aksine ailenin ekonomik gücünün artmasıyla, kadınların daha fazla şiddete uğradığını vurgulayan araştırma sonuçlarına da ulaşılmaktadır.^[28]

Kadına yönelik şiddet suçunu gerçekleştiren suçuların eğitim düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($p<0,05$). Bulgulara göre, ortaokul (%32,8), ilkokul ve altında eğitim alanların (%29,9) kadına yönelik şiddet suç oranlarının diğer eğitim düzeylerine göre yüksek olduğu saptanmıştır. Kadına fiziksel şiddet uygulamış erkeklerin eğitim seviyesi arttıkça, şiddet uygulama düzeyleri önemli ölçüde azalmaktadır.

Akkuş ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmada kadına yönelik şiddetin faili olan erkeklerin %61,5'inin ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahipken; %7,7'sinin ise lisans ve lisansüstü eğitim düzeyine sahip olduğunu tespit etmiştir.^[29] Ayrıca yapılan araştırmalarda eğitim düzeyi düşük olan eşlerin daha fazla şiddet uyguladığı bildirilmiştir.^[30] Erkeklerin eğitim seviyesinin düşmesi kadına şiddet uygulama üzerinde etkili bir değişken olduğunu ve çalışmamızın sonuçlarıyla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Eğitim, üretkenlik ve yüksek yaşam kalitesi için temel bir gereklilik olduğu kadar, eşitsizlikleri azaltacak önemli bir araç olarak da görülmektedir. Kadınların toplumsal hayatı aktif rol almaları için, her seviyede eğitim fırsatlarından ve kaynaklarından eşit şekilde yararlanmalrı son derece önemlidir. Ancak, yalnızca eğitim düzeyi düşük olan kadınlar şiddete maruz kalmamaktadır. Eğitim düzeyi yüksek olan kadınlar arasında da şiddet

[27] Dindaş, "Kadına Yönelik Eş Şiddeti."

[28] Sedat Akkuş ve Şeyda Yıldırım, "Erkeklerin Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulamasına Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi," *Gaziantep University Journal of Social Sciences* 17, no. 4 (2018): 1372–84.

[29] Akkuş ve Yıldırım, "Erkeklerin Kadına Yönelik," 1368-1387.

[30] Taner Akar, F. Nur Aksakal, Birol Demirel, Elif Durukan ve Seçil Özkan, "The prevalence of domestic violence against women among a group woman: Ankara, Turkey: Domestic violence against women in Ankara," *Journal of Family Violence*, no. 25, (2010): 451-458; Mehmet Enes Gokler, Didem Arslantas and Alaettin Unsal, "Prevalence of domestic violence and associated factors among married women in a semi-rural area of western Turkey," *Pakistan Journal of Medical Sciences* 30, no: 5, (2014): 1089–1092.

maruz kalma oranları oldukça yüksektir ve eğitimli 10 kadından 3'ü, eşleri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete uğramaktadır.^[31]

Kadına şiddet vakalarının ne yazık ki verilen rakamlardan çok daha fazla olduğu, ancak kadınların büyük bir kısmının ekonomik, toplum baskısı, çocukların varlığı gibi sebeplerle şiddet olayı sırasında sessiz kaldıkları düşünülmektedir. Kadınlar farklı pek çok alanda, şiddetle karşı karşıya kalmaktadırlar.^[32] Kadınlara şiddetin farklı türleri uygulansa da genellikle fiziksel şiddet değerlendirmeye alınırken diğer şiddet türleri göz ardı edilmektedir.^[33] Çalışmamızda kadına yönelik şiddet suçunu oluşturan suç türleri çok yüksek bir oranda fiziksel şiddet barındırmaktadır. Bu durum kadınların şiddetin diğer türlerini algılamamalarından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca; kadınların şiddet algısı hukuki yaptırımı olmayan şiddet tiplerine karşı daha azken, hukuki olarak yaptırımı olan şiddet tiplerine karşı daha yüksektir.^[34]

HAKEMLİ

-
- [31] Niloofar Dabaghi, Mostafa Amini-Rarani and Mehdi Nosratabadi, “Investigating the relationship between socioeconomic status and domestic violence against women in Isfahan, Iran in 2021: A cross-sectional study,” *Health Science Reports* 6, no. 5, (2023): 2-6.
 - [32] Gizem Özkan, “Kadına Yönelik Şiddet-Aile İçi Şiddet ve Konuya İlişkin Uluslararası Metinler Üzerine Bir İnceleme”, *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7, no.1 (2017): 535–62.
 - [33] Yalçın Kanbay vd. “İŞKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İskebe Tutum Ölçeği) Geliştirme Çalışması,” *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 18, no.5 (2017): 455-458.
 - [34] Mehmet Ziya Gencer, Ege Ağırman ve Seçil Arıca, “İstanbul İlinde Kadına Yönelik Şiddet Sıklığı ve Kadınların Şiddet Algısı,” *Ahi Evran Medical Journal* 3, no.1 (2019): 19–24.

SONUÇ

Kadına yönelik aile içi şiddet, dünya genelinde en sık karşılaşılan insan hakları ihlallerinden biridir ve hala çözüme kavuşmamıştır. Kadına yönelik şiddet oranları toplumda hızla artmaktadır. Kütahya özelinde kadına yönelik şiddet vakaları her geçen yıl artış göstermekle birlikte eğitim düzeyi düşük, orta gelirli genç erkeklerin (18–35 yaş) partnerlerine şiddet suçunu işleme eğilimde olduğu görülmektedir. Ayrıca veriler, yüksek gelirli ailelerde, düşük gelirli ailelere oranla aile içi şiddetin daha fazla yaşandığını ve eğitim düzeyi yüksek (lisans ve üstü) olan kadınların da şiddete maruz kaldığını göstermiştir.

Kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması için uluslararası taahhütler ve ulusal mevzuattaki düzenlemeler dikkate alınarak yasal ve idari tedbirler uygulanmalıdır. Ayrıca şiddetle mücadelede toplumda farkındalık yaratmak için çalışmalara önem verilmelidir. Türkiye, kadına yönelik şiddetin önlenmesi kapsamında Avrupa Konseyi tarafından desteklenen “Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Mücadele Edilmesi Hakkında İstanbul Sözleşmesi” ile kadına yönelik şiddeti ve aile içi şiddeti önlemeyi ve bu konuda mücadele etmeyi amaçlayan uluslararası bir sözleşmeye taraf olmuş ve “6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” ile cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi, mağdurlara destek sağlanması, suçluların cezalandırılması ve toplumda farkındalık yaratılması gibi konularda çeşitli yükümlülükler getirmiştir. Ancak; sözleşmenin aile yapısına müdahale ettiği ve toplumsal cinsiyet ideolojilerini dayattığı iddiaları ile ilgili tartışmaların artması nedeniyle Türkiye “İstanbul Sözleşmesi’nden” çekilme kararını almıştır. Türkiye’nin “İstanbul Sözleşmesi’nden” geri çekilme kararı, kadına yönelik şiddetle mücadelede bir dizi potansiyel etkilere neden olmuştur. İstanbul Sözleşmesi, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hakları konularında uluslararası standartları belleyen önemli bir belgedir. Bu sözleşmeden çekilme ile kadınların hukuki koruma açısından daha zayıf bir konuma düşmesine ve şiddet mağdurları olarak haklarını savunmada daha fazla güçlük yaşamalarına yol açmıştır. Ayrıca; şiddet mağdurlarına destek hizmetlerinin ve kadına yönelik şiddet ile ilgili eğitim programlarının etkinliğinin azalması da muhtemeldir. Ancak bu etkilerin tam boyutu zamanla ortaya çıkacaktır, çünkü sözleşmeden çekilme kararı henüz alındığı tarihte bu etkilerin bir kısmı hemen görülmeye

başlanmış olsa da diğer etkiler zaman içinde daha belirgin hale geleceği düşünülmektedir.^[35]

Araştırmalar, kadına yönelik şiddetin sadece kadınlarla değil, aynı zamanda erkeklerle de çalışılması gerektiğini desteklemektedir. Bu durum, alan yazındaki eksikliğe dikkat çekmekle kalmayıp, kadına yönelik şiddetin daha bütüncül bir perspektiften çözümü için önemli bir fırsat sunmaktadır.

HAKEMLİ

[35] Meryem Hazal Çamurcu, “İstanbul Sözleşmesi: Türkiye’de İç Hukuka Etkisi ve Toplumun Tepkisi,” *Ankara Barosu Dergisi* 79, no. (2021): 77-97.

KAYNAKÇA

- Akar, Taner, F. Nur Aksakal, Birol Demirel, Elif Durukan ve Seçil Özkan. “The prevalence of domestic violence against women among a group woman: Ankara, Turkey: Domestic violence against women in Ankara.” *Journal of Family Violence*, no. 25, (2010): 451-458.
- Akkan, Başak ve Zeynep Kesici. “Covid-19 Salgını, İş ve Aile Yaşamını Uzlaştırmaya ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Eşitsizlikler Üzerine Bir Inceleme.” *Çalışma ve Toplum*, 4, no.71 (2021): 2815–34.
- Akkuş, Sedat ve Şeyda Yıldırım. “Erkeklerin Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet Uygulamasına Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi.” *Gaziantep University Journal of Social Sciences* 17, no. 4 (2018): 1372–84.
- Begum, Shahina, Balaiah Donta, Saritha Nair and C.P. Prakasam. “Socio-demographic factors associated with domestic violence in urban slums, Mumbai, Maharashtra, India.” *The Indian Journal of Medical Research* 141, no: 6, (2015).
- Bilgin Şahin, Berna ve Pınar Erbay Dündar. “Kadına Yönelik Şiddet ve Yaşam Kalitesi.” *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 18, no.3 (2017): 204-209.
- Bouhours, Brigitte and Roderic Broadhurst. “Violence against women in Hong Kong: results of the international violence against women survey.” *Violence Against Women* 21, no. 11, (2015).
- Capaldi, Deborah M., Naomi B. Knoble, Joann Wu Shortt and Hyoun K. Kim. “A systematic review of risk factors for intimate partner violence.” *Partner Abuse* 3, no. 2, (2012): 233-279.
- Cook, Patrick E. and Dayle L Hinman. “Criminal Profiling: Science and Art.” *Journal of Contemporary Criminal Justice* 15, no.3 (1999): 232–39.
- Çamurcu, Meryem Hazal. “İstanbul Sözleşmesi: Türkiye'de İç Hukuka Etkisi ve Toplumun Tepkisi.” *Ankara Barosu Dergisi* 79, no.4 (2021): 77-97.
- Dabaghi, Niloofar, Mostafa Amini-Rarani and Mehdi Nosratabadi. “Investigating the relationship between socioeconomic status and domestic violence against women in Isfahan, Iran in 2021: A cross-sectional study.” *Health Science Reports* 6, no. 5, (2023).

- Davies, Anne. "Rapists Behaviour: A Three Aspect Model as a Basis for Analysis and the Identification of Serial Crime." *Forensic Science International* 55, no.2 (1992): 175–92.
- Dindaş, Hamide. "Kadına Yönelik Eş Şiddetinin Sosyoekonomik Durum ve Yaşam Kalitesi ile İlişkisi." Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2008.
- Efe, Şengül ve Sultan Ayaz Alkaya. "Domestic violence against women and women's opinions related to domestic violence." *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 11, no. 1, (2010).
- Galata, Muhammet Rüstem. "Sporcularda Testosteron ve Serotonin Düzeyleri ve Saldırganlık İlişkisi." Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2017.
- Gencer, Mehmet Ziya, Ege Ağırman ve Seçil Arıca. "İstanbul İlinde Kadına Yönelik Şiddet Sıklığı ve Kadınların Şiddet Algısı." *Ahi Evran Medical Journal* 3, no.1 (2019): 19–24.
- Gill, Aisha. "Reconfiguring 'Honour'-Based Violence as a Form of Gendered Violence." in *Honour, Violence, Women and Islam* (Routledge-Cavendish, 2010): 228–35.
- Gokler, Mehmet Enes, Didem Arslantas and Alaettin Unsal. "Prevalence of domestic violence and associated factors among married women in a semi-rural area of western Turkey." *Pakistan Journal of Medical Sciences* 30, no: 5, (2014).
- Guvenc, Gulten, Aygul Akyuz and Sandra K. Cesario. "Intimate partner violence against women in Turkey: A synthesis of the literature." *Journal of Family Violence*, no. 29 (2014): 335-339.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması." https://fs.hacettepe.edu.tr/hips/dosyalar/yayinlar/2015_KYAICSA_TR.pdf Erişim tarihi 25 Eylül 2023.
- Haddad, Nihel vd. "Characteristics of Violence against Women in Kairouan, Tunisia, in 2017." *Libyan Journal of Medicine* 16, no.1 (2021).

HAKEMLİ

Hotun Şahin, Nevin, Sermin Timur, Ayla Berkiten Ergin, Ayten Taşpinar, Nevin Akdolun Balkaya ve Sevde Çubukçu "Childhood trauma, type of marriage and self-esteem as correlates of domestic violence in married women in Turkey," *Journal of Family Violence*, no. 25, (2010).

Izmirli, Gulsen O., Yonca Sonmez and Mekin Sezik. "Prediction of domestic violence against married women in southwestern Turkey." *International Journal of Gynecology & Obstetrics* 127, no. 3, (2014).

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025)." <https://www.aile.gov.tr/ksgm/duyurular/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-iv-ulusal-eylem-plani-2021-2025/> Erişim tarihi 20 Eylül 2023.

Kalokhe, Ameeta vd., "Domestic Violence against Women in India: A Systematic Review of a Decade of Quantitative Studies." *Global Public Health*, 12, no.4 (2017): 501–509.

Kanbay, Yalçın vd. "İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği (İskebe Tutum Ölçeği) Geliştirme Çalışması." *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 18, no.5 (2017).

Keser Özcan, Neslihan, Sevil Günaydın ve Elif Tuğçe Çitil. "Domestic violence against women in Turkey: a systematic review and meta analysis." *Archives of Psychiatric Nursing* 30, no: 5, (2016): 622-627.

Kılınç, Güldane ve Mustafa Yıldız. "Kadın Konukevinde Kalan ve Şiddete Uğramış Kadınların İlişkilere İlişkin Bilişsel Çarpıtma Düzeylerinin Örseleyici Stres, Depresyon ve Umutsuzluk Düzeyleri İle İlişkisi." *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 3, no.2 (2017).

Knight, Raymond A., Janet Warren, Ronald Reboussin and Bonita Soley "Predicting Rapist Type from Crime-Scene Variables," *Criminal Justice and Behavior* 25, no.1 (1998): 52–79.

Koşgeroğlu, Nedime, İlkay Çulha, Zeliha Öz ve Aysun Yılmaz. "Şiddet Karşısında Kadınların Davranışlarının İncelenmesi." *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 3, no: 9, (2015).

- Martín-Baena, David, Isabel Montero-Piñar, Vicenta Escribà-Agüir and Carmen Vives-Cases. "Violence against young women attending primary care services in Spain: prevalence and health consequences." *Family Practice* 32, no. 4, (2015).
- Nacar, Melis, Zeynep Baykan, Serpil Poyrazoglu ve Fevziye Cetinkaya. "Domestic violence against women in two primary health care centers in Kayseri." *Türk Silahlı Kuvvetleri Koruyucu Hekimlik Bülteni* 8, no: 2, (2009): 131-138.
- Öyekçin, Demet Güleç, Dilek Yetim ve Erkan Melih Şahin. "Psychosocial factors affecting various types of intimate partner violence against women." *Turkish Journal of Psychiatry* 23, no. 2, (2012).
- Özkan, Gizem "Kadına Yönelik Şiddet-Aile İçi Şiddet ve Konuya İlişkin Uluslararası Metinler Üzerine Bir İnceleme." *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7, no.1 (2017): 535–62.
- Puri, Mahesh, Geetanjali Misra and Sarah Hawkes. "Hidden voices: prevalence and risk factors for violence against women with disabilities in Nepal." *BMC Public Health* 15, no. 1, (2015): 2-8.
- Sardinha, Lynnmarie, Mathieu Maheu-Giroux, Heidi Stöckl, Sarah Rachel Meyer and Claudia García-Moreno. "Global, regional, and national prevalence estimates of physical or sexual, or both, intimate partner violence against women in 2018." *The Lancet* 399, no. 10327 (2022): 805-812.
- Tanrıverdi, Gülbü ve Sevinç Sıpkın. "Çanakkale'de Sağlık Ocaklarına Başvuran Kadınların Eğitim Durumunun Şiddet Görme Düzeyine Etkisi." *Fırat Tıp Dergisi*, 13, no.3 (2008).
- Taylor Owen, "Human Security-Conflict, Critique and Consensus: Colloquium Remarks and a Proposal for a Threshold-Based Definition," *Security Dialogue* 35, no.3 (2004): 376–84.
- Toprak Ergören Akça, Emin Biçen and Gökhan Ersoy, "COVID-19 Salgınında Ev İçi Şiddet," *Adli Tıp Bülteni* 25, Özel sayı (2020): 49-56.

HAKEMLİ

Kütahya İlinde Gerçekleşen "Kadına Yönelik Şiddet"
Vakalarının Değerlendirilmesi

Trinh, Oanh Thi Hoang, Juhwan Oh, Sugy Choi, Kien Gia To and Dung Van Do. "Changes and socioeconomic factors associated with attitudes towards domestic violence among Vietnamese women aged 15–49: findings from the Multiple Indicator Cluster Surveys, 2006–2011." *Global Health Action* 1, no.9 (2016).

Ünsal, Artun. "Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi." *Cogito*, (İstanbul: Yapıkredi Yayınları, 1996): 305-312.

Welchman, Lynn and Sara Hossain. '*Honour': Crimes, Paradigms, and Violence Against Women*, (Zed Books, 2005).

WHO. "Violence against Women Intimate Partner and Sexual Violence against WomenViolence against Women." June 20009.